

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENECE

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

Ogabna ozadja stavke v Slovenskih Konjicah

JNSarški „nacionalisti“, hitlerjevci in nemčurji vzajemno teptajo in psujejo „vindišarske pse“ „Pohorci“ - soustanovitelji hitlerjevskega doma na Rogli

Maribor, 17. maja.

Ze tretjič je v tem tednu zaslovel bogat in velik, majhnemu mestecu sličen trg Konjice širom naše zemlje.

Pred vojno in do prevrata so Konjice slovele kot eno najhujših gnezd nemčurstva na slovenskem Spodnjem Stajerskem.

Sestojanuarski režim z JNS diktaturo je prinesel Konjicam drug sloves. Postale so znane po vsej državi zaradi ogorčenega odpora slovenskih Konjčanov proti veljakom JNS, ki so se zvezali s konjiškimi nemčurji, da bi slovenski živeli v trgu in okolici laže tlačili. V dobi teh žalostnih časov je konjiški okraj prednjačil z visokimi glasovi, s katerimi so bili kaznovani nasprotiki režima, vsem okrajem v državi.

V tretje so Konjice zaslovele te dni, ko je izbruhnila v Laurichovi tovarni usnja stavka delavstva, ki se je uprlo svojim nemškim valptom. Osnova vseh teh dogodkov, ki razburjajo zadnja desetletja Konjčane in odmevajo po naši zemlji, pa je borba med slovenstvom in nemštvom, ki je pri nas povsod drugod že dobojevana, le v Konjicah se še žalibog bojuje, ker je našlo nemštvo tukaj svojo oporo v „nacionalnih Jugoslovenih“. V odločilno stopnjo je stopila borba med slovenstvom in nemštvom v Konjicah sedaj s stavko Laurichovega delavstva.

Da bomo pomen te stavke razumeli, moramo nekoliko obširneje narisati konjiške razmere.

Konjiški nemčurji in JNSarji v objemu

Tujcu, ki pride v Konjice, se zdi trg povsem slovenski. Le malo imen na trgovinah in gostilnah je pisanih s »tsche«, večinoma so prietna slovenska. Če pa nekoliko povprašaj, se boš čudil. Od vseh trgovcev v Konjicah jih je le nekaj slovensko zavednih, prav isto je z gostilnami, isto z obrtniki. Večinoma misli in dela v nemškem duhu, nemštvo je gospodovalen element, kljub temu, da je v trgu samem večina ljudi zavednih Slovencev, da je okoli vsa slovenska. Nemštvo je obdržalo svojo pred prevratom pridobljeno pozicijo edino s pomočjo priseljenih »naprednih« elementov. Da bi JNSarji zagospodovali v Konjicah, so se zvezali v Nemci. Ti so seveda priložnost izrabili in zveza se je dobro obnesla. Tovarnar Laurich je pritisnil na svoje delavstvo, gostilničarji in trgovci na ljudi, ki so odvisni od njih in tako so prišli JNSarji na videz do oblasti, ki so jo pa v resnici obdržali v svojih rokah Nemci, prav za prav nemčurji in gospodujejo v trgu še sedaj.

Z nerazumljivim hlapčevstvom so stavili JNSarji, dokler so bili na oblasti v državi, konjiškim Nemcem ves uradni aparat na razpolago. Nemci so lahko počeli, kar so hoteli in le na ta način je bilo mogoče, da so Konjice še danes, 17 let po naši samostojnosti, najmočnejša in najagilnejša trdnjava nemštva v Sloveniji.

Dom na Rogli - visoka šola kljukarjev v Sloveniji

Ko je bila na vladi JNS, so zgradili konjiški Nemci na Pohorju pod Roglo kar najmodernejše opremljen planinski dom. Gradil ga je tovarnar Laurich na svoje ime, odgovorni oskrbnik je bil znani voditelj Nemcev Werner Stieger iz Celja, upravitelj doma pa ing. Emensberger iz Linza, ki je stalno bival v domu. Bila je to luksuzna zgradba, ki je daleč prekašala vse moderne pohorske postojanke. Topla in mrzla tekoča voda, kopalnice, centralna kurjava, vsi prostori razkošno opremljeni. Zgradba je morala stati milijone, ki jih gotovo niso žrtvovali samo konjiški, celjski in mariborski Nemci, ki itak niso znani po svoji radosnosti in požrtovalnosti. Denar je moral priti od drugod...

Hitlerjevski tečaji v raju „Pohorcev“

Ta planinska postojanka naj bi bila trdnjava nemškega hitlerizma na Slovenskem. Takoj prvo leto so se pričeli v domu tečaji za nemško mladino, ki se je tukaj vzgajala v hitlerjevskem duhu in po kljukastih načelih. Enkrat je bilo v domu zbranih 50 nemških deklet iz vse države, ki so imele šesttedenski tečaj pod vodstvom dveh inštruktoric iz Nemčije; drugič je prišlo na dom 80 mladih fantov, ki so jih vezbali hitlerjevski mladinski voditelji. Vse to se je dogajalo v tišini pohorskih gozdov, spretno prikrito pred očmi slovenske javnosti, pa vendar z vednostjo takratnih naših JNSarških oblastnikov, ki so bili o vsem tem točno informirani, pa so zaradi glasov konjiških in okoliških nemčurjev zatislili obe očesi.

Ko so se razmere spremenile po padcu JNS, so tudi za Nemce nastopili slabši časi, konec je bilo teh tečajev pod Roglo, toda dom je služil še nadalje za centralo vsega nemškega gibanja. Tu sem so prihajali pod plaščem nedolžnega turista hitlerjevski propagatorji iz vseh delov države, tu

je zasedal generalni štab, ki je pošiljal svoja poročila v Berlin ter delal propagando za odtirgano nemško kulturno zemljo, ki naj se priključi zopet Nemčiji.

„Nacionalne“ Vitanje branijo hitlerjevce

Ko pa je okrajno glavarstvo v Konjicah začelo ostreje paziti na taka shajanja, je uprava občine Vitanje, ki je v rokah JNS, imela predrznost, da je proti temu protestirala, češ da se s tem ovira turizem...

Danes pa ponosne nemške planinske postojanke pod Roglo ni več. Letošnjo zimo je nenadoma vzplamtel, od isker iz dimnika se je vnela škodljasta streha in planinski dom je pogorel do tal z vsem svojim inventarjem. Hitlerjevska trdnjava pod Roglo se ne bo več gradila, okrajno glavarstvo v Konjicah je odredilo, da se mora parcela, na kateri je poprej postojanka stala, pogozditi...

Razmere v Laurichovi tovarni

Največji mogotec v Konjicah je tovarnar Laurich. Njegov oče se je še pisal najpoprej Lavrič, rodem je bil iz St. Vida pri Stični, vse njegovo sorodstvo je slovensko. Po prihodu v Konjice, kjer je kupil pred vojno majhno Presingerjevo usnjarno ter začel z 10 delavci, se je prekrstil v Lauritscha. Kljub prekrstitvi pa do svoje smrti ni znal pošteno nemški. Vojna ga je dvignila, delal je z ruskimi ujetniki, katerim je bil trd gospodar in tako je povečal svoje podjetje, da je po vojni imel že tovarno z 200 delavci. Vendar je bil stari Lauritsch socialno čuteč človek, ki je pustil tudi delavcu živeti. Plačeval je dobro in delavci so bili zadovoljni. Leta 1924 ga je nasledil njegov sin Alfred, ki se je že prekrstil v Lauricha. Kot solastnik in ravnatelj pa je nastopil Lauritschev zet in Alfreda Lauricha svak, švicarski državljan Wagner. Alfred Laurich slovenski ne zna več. Morda še par besed. Pod njegovim vodstvom so se razmere za delavstvo silno izpremenile. Mezde so se neprestano reducirale in danes znašajo za večino delavstva 2 Din na uro, le redki so tisti, ki prejema 3 Din, najvišja mezda je 3.50 Din. Kljub tem sramotno nizkim mezdam pa so se našle v Konjicah »narodne slovenske dame«, ki so se zgrazale radi stavke, češ, saj delavci dobro zaslužijo, kaj bodo stavkali! Pa ne samo nizka mezda, tudi ravnanje z delavstvom je bilo nečloveško. Nedeljski »Slovenec« je to ravnanje dobro opisal. Občevanje z delavci je absolutno nemško, vsi uradniki so Nemci ali pomemčeni Slovenci. Samo pet uradnikov je naših državljanov, sedem pa je bilo inozemcev! Delavci so v tovarni kot suženji. Brez pravice, prepuščen na milost in nemilost izkoriščanju in nadutosti inozemcev, ki v njem niso videli nič človeka, temveč brezpravno rajo.

„Windischer Hund“

Slovenski delavci so živeli pod bičem nemških valptov v razmerah, ki so skoraj nepojmljive. Psovke »Windischer Hund«, windsches Schweine so bile nekaj najnavadnejšega. Padale so tudi klofute in udarci, pa so jih morali molče, s stisnjenimi zobmi prenašati. Saj ga je že samo uporen pogled pognal na cesto. Vsi delavci so odvisni samo od beraške mezde, ki jo prejema, večinoma so brez vsega imetja, le malo jih ima skromno hišico in nekaj zemlje, da redijo koko ali kravo. Vsi pa so družinski očeti s številnimi družinami, ki so bile z njimi vred ogrožene, če bi jih gospodar vrget iz tovarne. Lastnik tovarne Alfred Laurich se je najbolj bal, da bi se delavci organizirali ter začeli skupno nastopati. Ze nekajkrat se mu je posrežilo v kati zatreti poskus organizacije ter je organizatorje kračkomalo vrget na cesto. Ostali delavci so bili s tem zopet prestrašeni. Dogajalo se je tudi, da so bili delavci brez vzroka odpuščeni, samo za strah ostalim. Take je potem po ključaplaznju in prošnjah sprejemal nazaj, da jih je cukrotile. Tudi izven tovarne jih je nadziral, vohuni so hodili za njimi. Najhuje je bilo pred volitvami, zlasti pred zadnjimi občinskimi. Z glasovi Laurichovih delavcev so JNSarji zmagali, delavci pa je pognal na volišče tovarnar, ki jim je zapretel z odpuštitvijo, če ne bodo glasovali tako, kakor bo on hotel.

Stavka - edino orožje delavcev

Končno so razmere prekipile. Kakor je »Slovenec« že poročal, so si delavci ustanovili podružnico Zveze združenih delavcev, v kateri se je večina organizirala. Dne 3. maja je bil občni zbor, 8. maja pa je že sledil udarec od strani tovarne. 38 delavcev je bilo vrženih na cesto, sto pa naj bi jim še sledilo. To je bil poleg sramotne mezde in nečloveškega ravnanja povod za stavko, ki je sponatno izbruhnila.

Tovarnar je odpust delavcev motiviral s po-

manjkanjem dela. Tega pa je v resnici dovolj, tovarna je bila zadnje čase 100% zaposlena, konjunktura je vedno boljša. Če bi pomanjkanje dela v resnici obstajalo, bi bili delavci pristali na skrajšan delovni čas, samo da ostanejo vsi pri kruhu. Tako se je delo tudi prejšnja leta, ko je dela v resnici primanjkovalo, pa kljub temu nihče ni bil odpuščen. Delavci so nastopili disciplinirano, vendar energično. Zastržili so vhode v tovarno, ki skuša obratovati s stavkokazi. Posrečilo se ji je, da je dobila 38 delavcev, ki so sedaj zaprti v tovarni ter skušajo skupno s predelavci vzdržati obrat. Vendar je gotovo, da bo ta tovarnarjev poskus propadel, če bo delavstvo ostalo pri svojem sklepu ter se bo vrnilo na delo šele potem, ko tovarnar sprejme stavljenе pogoje.

Skromne zahteve delavstva

so skromne. Ne zahtevajo nič drugega, kakor zopeten sprejem odpuščenih tovarišev, sklenitev kolektivne pogodbe, ki naj jim nekoliko olajša položaj in pa človeško ravnanje. Psovke, klofute naj prenehajo, neprestano nemško izzivanje in žalitev slovenstva naj izginje. Skromnejših zahtev ni mogoče postaviti. Uvideven tovarnar bi jih brez vsega sprejel, le gosp. Laurich si še pomišlja. Čaka morda, da mu bodo njegovi prijatelji iz JNS-arske skupine pomagali, pa se najbrže moti...

Odrešilno dejanje banske uprave: Izgon inozemcev

Po izbruhu stavke, ki je mogočno odmevala po Konjicah in Nemce silno razjezila, je udarila kakor strela iz jasnega v nemško nadutost odredba banske uprave o izgonu inozemskih nastavljenecv. Nekaj tisoč Nemci niso niti v sanjah pričakovali. Dosedaj so bili pod prejšnjim režimom navajeni, da se jim je ponižno klanjalo vse, kar je bilo na oblasti, da so imeli zadnjo besedo samo oni, sedaj pa naenkrat tak preobrat. Ignani so bili: Friderik Wagner, solastnik in ravnatelj tovarne, Laurichov svak. Po rodu švic. Nemec, ki je prišel v tovarno kot skromen uradnik. Danes ima 16.000 Din mesečne plače, ošaben človek, pravi tip kapitalista, ki vidi v delavcu sužnja in ne človeka. On je delavce pretepjal in najhuje psal. Drugi izgonec je tovarniški kemik Alfred Hötzl, avstrijski državljan. V Lavričevi tovarni je bil svoječasno slovenski kemik, ki pa je moral oditi, da je napravil mesto za Nemca, inozemca. Tretji je tovarniški uradnik Karl Peinl, avstrijski državljan, kateremu pa je prejšnji JNS-

arski režim kljub inozemskemu državljanstvu dovolil odpreti restavracijo poleg kolodvora. Četrti je pikerski mojster Alojz Liebsch, češki Nemec. Peti je predelavec Anton Synek, avstrijski državljan, šesta je njegova žena, predelavka Magdalena Synek, sedmi pa poslodajca tovarne »Alfa«, avstrijski državljan Nikolaj Tatscher, ki se je zagovarjal že pred sodiščem zaradi psovke »windischer Hund«, ki jo je zabrusil svojemu delavcu v obraz!

Konjiški „nacionalisti“ pretakajo solze za izgnanimi Nemci

Nenaden izgon inozemskih nastavljenecv tovarne Laurich in Alfa je silno zadel tudi konjiške »nacionaliste«. Priredili so izgnanim ginljivo slovo na konjiškem kolodvoru, kamor je izgnance pripeljala orožniška asistenca, da jih zasliši pred besnimi delavci. Asistenca je bila potrebna, ker drugače najbrž Wagner ne bi bil živ zapustil Konjic, tako sovraštvo goji proti njemu delavci, v katerih se je ta bes že leta in leta nabiral.

Mladi konjiški odvnetnik, ki se na svojih vizitkah ponosno naziva »Rechtsanwalt«, četudi nosi slovensko ime ter je šele pred letom dni prišel iz Ljubljane, se je pri slovesu ganljivo poljubljaj z Wagnerjem in ostalimi izgnanci, tajnik konjiške JNS je žalostno mahal pri slovesu, ko je vlak z izgnanci že izginil za ovinkom, pripravljen je bil celo fotograf, ki naj slika to ginljivo slovo, pa so mu oblasti slikanje preprečile. Pri tem slovesu se je razgalila konjiška JNS inteligenca v vsej svoji nagoti...

„Nacionalisti“ jih hočejo nazaj...

Izgon inozemskih nastavljenecv v tovarni Laurich je silno odmeval po vsej Sloveniji. Odmeva pa gotovo tudi v Belgradu in v inozemstvu. Mogočne sile so na delu, da bi se ta nujni in edino pametni ukrep banske uprave preklial ter bi se izgnancem zopet dala možnost vrnitve. Ogabnih laži se poslužujejo pri svojih intervencijah, predstavljati skušajo te inozemce kot nedolžne ovčice, ki so samo žrtev nepravilnih informacij, katere so dale neke konjiške osebnosti iz strankarske mržnje. Zankrat skušajo predstaviti ta izgon kot nepremišljeno dejanje, ki bo imelo neugodne posledice za naše, v Avstriji zaposlene ljudi. Teh pa je v Avstriji presneto malo. Avstriji se že vse, kolikor so jih mogli, pognali čez mejo, pa se pri nas tedaj nihče niti ni razburjal in interveniral. Avstriji se bodo čuvali pred represalijami, saj vedo, da imajo pri nas še stotine in stotine ravnateljev, prokuristov in strokovnjakov z bajeslovnimi plačami, ki se stekajo nazaj v Avstrijo in bodo pazili, da nas ne izzovejo, da jim te poženemo čez mejo. V interesu ugleda naše države, našega naroda in slovenskega življa v Konjicah je, da se izgnanci nikoli več ne vrnejo v državo in da ostanejo tam, kamor edino spadajo!

Na pomoč konjiškim delavcem!

Delavcem Laurichove tovarne, ki so s svojo stavko povzročili, da je prišla borba med slovenstvom in nemštvom v Konjicah v odločilen štadij, je potrebna moralna opora vsega našega naroda, pa tudi materialna pomoč. V stavki morajo vztrajati, da ne bodo izrojevali samo za sebe boljše bodočnosti, temveč tudi za slovensko stvar v Slovenskih Konjicah!

Revolucija v Albaniji

Vlada trdi, da jo imajo na vesti komunisti

Tirana, 17. maja. AA. Albanski tiskovni urad je izdal komuniké, v katerem pravi, da je vrhovno poveljstvo vojske poslalo več oddelkov vojaštva proti Argirocastru, ki so ga uporniki včeraj nenadoma zavzeli. Vojaštvo je obkloplilo mesto, ne da bi naletelo na kakšen odpor. Proti večeru je mesto padlo brez boja v roke redne vojske. Po vseh krajih južne Albanije traja red in mir. Iz vseh krajev Albanije prihajajo brzogovne izjave o zvestosti. Po najnovejših podatkih sodijo, da so odpor v Argirocastru organizirali komunisti.

Prednje straže albanskih vojaških oddelkov, ki so bili poslani iz Valone proti upornikom, so naletele na večji oddelk upornikov v bližini Pre-laza Priči na cesti med Valono in Tepelinjem. Po kratkem boju so se uporniki razbežali. Vojaštvo jih stalno zasleduje. V borbi je padel tudi brazen vodje vsega uporniškega gibanja Ismet Toto. Razen tega sta bila ubita še dva upornika.

Tirana, 17. maja. AA. Revolucionarni pokret je sedaj že popolnoma udušen. Vladne čete preganjajo upornike. Iz dokumentov, ki so jih organi

oblasti našli pri ubitih in ujetih upornikih, izhaja, da je bil upor komunističnega značaja.

Rim, 17. maja. b. Tukaj so zelo presenečeni zaradi upora v Albaniji, posebno ker se je to zgodilo tako kmalu po Cianovem obisku v Tirani. Širijo se govorice, da so vladni oddelki upor sicer zadušili, vendar pa s težkimi izgubami. Vladni oddelki namreč hočejo na vsak način naglo zatreti upor, da bi preprečili neugoden odmev o položaju v Albaniji v svetu. V Rimu tudi ne verujejo prvim vestem iz Tirane, češ da je upor v Argirocastru delo komunistov. V ozadju je nekaj čisto drugega. Uporno mesto je baje že v rokah vladnih oddelkov. Vsi uporniki bodo prišli takoj pred vojaška sodišča in je že prav gotovo, da bo mnogo krivcev usmrčenih. Uporni oddelki beže v gore, kjer hočejo nadljevati guerilsko vojno.

Po vesteh iz Pariza pa upor še ni zaduščen. Vse telefonske zveze z Albanijo so še prekinjene. Uporniki so tudi najmodernejše oboroženi.

Obroč okrog Bilbaoa Nova taktika španskih komunistov

Salamanca, 17. maja. AA. Snoch ob 20 je bil izdan komuniké vrhovnega poveljstva o položaju na frontah. Komuniké pravi:

Na biskajski fronti se ofenziva nadaljuje. Po hudih borbah, v katerih so pokazale naše čete izredno visoko moralo, smo zavzeli samostan San Juan, Ergojen, Sabalacone, Urumendi in Temburu. Tudi vas Corosica, kjer se križajo važne prometne ceste, je popolnoma pod našo kontrolo. Nasprotnik se je hudo branil, vendar se je moral spričo večšega manevriranja naše vojske umakniti

z postojank. Naša letala in topovi so povzročili nasprotniku zelo velike izgube. Na našo stran je prestopilo 94 milicnikov. Tudi večje število civilistov je pribežalo k nam.

Na santandrski fronti so bili odbiti vsi nasprotnikovi napadi, ki je imel povrh tudi večje izgube.

Tudi neznatni napad pri Sirueli de Brisi na madridski fronti je bil odbit. Povsem neresnične pa so trditve republikanskih oblasti, da so nacionalisti v vseh okrajih obkoljeni. Vse naše

postojanke v vseučiliškem okraju so stalno v zvezi z zaledjem. Junaska posadka na teh postojankah kaže dan za dnevno veliko požrtvovalnost, tako da se ji čudijo celo nasprotniki sami. Komunistični madridski poveljnik je branitelj vseučiliškega okraja v nekem svojem pozivu nazval junake. Obiljubljen jim je, da bodo takoj povišani, če prestopijo na republikansko stran.

Tudi nasprotnikovo prodiranje od juga proti Toledu se je zaustavilo sprčo naših zadnjih napadov. V teh borbah je padla skoraj polovica republikanskih oddelkov na tej fronti. Neresnične so tudi vesti republikanskih radijskih postaj o položaju na biskajski fronti. Z njimi bi radi le prikriji dejanski poraz baskijske vojske.

Rdeča poročila

Bilbao, 17. maja. AA. Nacionalisti uvidevajo, da so vladne postojanke na Montejaču nepremagljive in da mimo njih ne bodo mogli prodirati dalje vzdolž baskijske obale. Včeraj so nacionalisti spet pričeli napadati baskijske postojanke v tem sektorju. Pri tem jim je pomagalo nekaj njihovih vojniških ladij. Vsi napadi pa so bili odbiti, in nacionalisti so imeli precejšnje izgube. Večji oddelki nacionalistov so pričeli napadati postojanke pri Discarogui. Tam so bile baskijske čete prisiljene, da so se umaknile za nekaj sto korakov. Takoj po nacionalističnih napadih pa so Baski prišli v protinapad, zavzeli svoje prejšnje postojanke in se nekaj nacionalističnih. Vendar jim ni uspelo potisniti nacionalistov nazaj s postojank na vrhu gore. Nadaljnji nacionalistični protinapadi so bili odbiti, čeprav so jih nacionalistična letala in topovi s hudim obstreljevanjem baskijskih jarkov dobro pripravili.

Caballerov odstop - pod vplivom Moskve

Pariz, 17. maja. AA. V pariških političnih krogih je ostavka Caballerove vlade izzvala veliko pozornost. Listi so danes v njej objavili celo vrsto uvodnikov in drugih člankov.

«Petit Parisien» pravi v reportaži svojega posebnega poročevalca v Valenciji, da so se tudi o priliki te ostavke opazili vplivi iz Moskve, ki se je hotela po takem ovinku približati Londonu. Poslednji neredi anarhistov v Barceloni postavljajo na svoj razvoj v Španiji posebno luč. Videlo se bo, ali bodo v Moskvi po pristanku na neumešljanje v španske notranje zadeve in umik prostovoljcev iz republikanske Španije pripravljeni ostati nevturalni tudi glede vseh iniciativ španskih voditeljev Azane, Prieta in Desteira. Med zmernimi in ekstremnimi elementi v republikanski Španiji se kažejo zmerom večje zmede in razkoli. Zmerno usmerjeni španski republikanci bi radi pristali na premirje in mir, po katerem bi se ohranilo sedanje stanje. Taki njihovi načrti pa po njihovih zagotovilih še ne pomenijo kapitulacije republikanske strani. Oni, ki se v Valenciji zavzemajo za premirje, stavišajo namreč v ta namen neke določene pogoje.

Valencija, 17. maja. c. Ker Largo Caballero ni mogel sestaviti vlade, je danes dopoldne izročil predsednik republike Azana mandat za sestavo nove vlade bivšemu finančnemu ministru v Caballerovi vladi Negrinu. Negrin je voditelj zmerne krila španske socialistične stranke.

Sedaj je že dognano, da so bili komunisti tisti, ki so Caballera prisilili, da je moral odstopiti in tudi vrniti mandat. Komunisti niso hoteli več dovoliti, da bi bil Caballero poleg predsednika vlade tudi še vojni minister. Ker pa je Caballero vztrajal, mu ni ostalo drugega, kot da je vrnil mandat.

Zanimiva je nova taktika španskih komunistov. Sročili so nenadoma objavili velik proglas, v katerem med drugim pravijo, da naj v demokratični Španiji zavladajo zmernejši ljudje. Komunisti zahtevajo, naj se zaščiti zasebna lastnina in naj se zagotovi obstanek srednjemu stanu, posebno pa obrtnikom in trgovcem.

Maršal Blomberg ponudil roko Franciji

Pakt štirih velesil ali pogodba Pariz-Berlin

London, 17. maja. AA. Sestanki, ki jih je imel pretekli teden nemški vojni minister maršal Blomberg z angleškim zunanjim ministrom Edenom in drugimi angleškimi ministri, so izzvali zelo veliko zanimanje. Listi že tri dni obirajo poročila o njih ter ekscitirajo na podlagi informacij iz vseh mogočih virov dognati njihov pomen. Predvsem se vsi listi strinjajo s tem, da se je zaradi teh sestankov mednarodna politična situacija v mnogočemu razbistrila. Blomberg se z angleškimi državniki ni službeno razgovarjal. Na teh sestankih, kakor kaže, tudi niso bili sprejeti nikakoli izredni zaključki.

Po mnenju posameznih listov so se razgovori nanašali na konferenco, ki naj bi bila prav v kratkem in ki naj bi dovela do pakta štirih velesil, eventualno pa tudi do povratka Nemčije v Zvezo narodov. «Daily Express» je sicer mnenja, da med Anglijo in Nemčijo še ne bo tako kmalu prišlo do kakšnega pomembnejšega sporazuma, vendar pa se pogajanja med Londonom in Berlinom po diplomatski poti nadaljujejo. Tudi svetovna gospodarska konferenca se pri teh razgovorih intenzivno pripravlja. Ta konferenca naj bi se vršila že koncem tega leta ali prihodnje pomladi. «Daily Mail» poroča, da so angleški državniki zavzeli stališče, da bi morala vsaka vlada

Schuschnigg odklanja

Senzacionalna „nasvete iz Rima“

Schuschniggova izjava v „Echo de Paris“

Pariz, 17. maja. AA. «Echo de Paris» je danes objavil daljši članek o avstrijskem vprašanju, ki je zbudil v javnosti veliko pozornost. V njem pravi, da avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg ne bo ravnal po nasvetih, ki jih je prejel iz Rima, in da ne bo hotel sodelovati v patriotsko fronto bivše avstrijske narodno-socialiste ter njih tajne zavetnike. Za tako politiko pa bo treba dr. Schuschniggu vsekakor močne podpore. Avstrija je pripravljena da tudi z oboroženo silo zaščiti svojo neodvisnost in nedotakljivost. V zvezi s tem je treba tudi zabeležiti precejšnje zboljšanje med Francijo in posameznimi podonavskimi državami. Avstrija se je prva zavzela, da ji je pomoč Francije in Velike Britanije zmerom bolj potrebna.

Göring skozi Avstrijo

Ključarki demonstrirajo v Innsbrucku

Dunaj, 17. maja. TG. Tukaj vlada v političnih krogih velika nezadovoljnost zaradi dogodkov, ki so bili ob priliki Göringovega potovanja skozi Tirolsko v Italijo, javljeni iz Innsbrucka. Ne glede na to, da Göringova neprestana potovanja v Italijo — od zadnjega potovanja je komaj pretekel dober teden — nalagajo avstrijski varnostni službi silno težka bremena in povzročajo zaradi tega tudi stroške, ki bi prav lahko izostali, so na Dunaju tudi nervozni vsled tega, ker se vsakokrat, kadarkoli Göring potuje skozi Avstrijo na jug, dogajajo tudi neveselosti v zvezi z avstrijskimi hitlerjevci.

Ceravno je bila ura Göringovega potovanja skozi Innsbruck neznana in čeravno so avstrijske oblasti zahtevale in dosegale, da je uradno poročilo, ki je napovedalo Göringov poseben vlak, namenoma lagalo in navedlo en dan pozneje, se je na veliko presenečenje oblasti pred inomoškimi kolodvorom zbrala množica ljudi, ki je bila dobro poučena, da pride Göring s tem in tem vlakom in ne drugi dan, kot so se uradno lagali. Ko je privozil Göringov vlak, razkošno opremljen in očividno napolnjen z obilnimi spremstvom, se je množica takoj razgibala, privlekla iz notranjih žepov suknjič in suknjičev hitlerjevske zastave ter začela vzklikati v pozdrav nemškemu državljanu. Sprva je izgledalo, da gre le za nemške državljane in policija ni vedela, kaj naj stori. Nemški državljani imajo pravico pozdravljati svoje voditelje. Toda kmalu se je izkazalo, da so se redkim nemškim državljanom, ki so bili samo nekako kolodvoru priredili, pridružili v ogromnem številu tudi Avstrijci v dokolenkah in belih nogavicah, ki so začeli vpiti skrbno pripravljene »narodno-socialistične litanije«, ki jih je potem v zboru množica ponavljala »Hoćemo videti Hitlerja!«, »Heil Hitler!«, »Heil Hitlerjeva Nemčija!«, »Heil Anschluss!«. Isti prizori so se potem ponavljali naprej po ulicah, ki se stekajo na kolodvor.

Oblasti so policiji dale nalog, da naj ne posega vmes in naj pusti demonstrante, da se naveličajo in razidejo, kar se je tudi zgodilo. Na kolodvoru tudi ni bilo nobenega predstavnika oblasti, ki bi bil Göringa v imenu avstrijske vlade pozdravil, kajti dunajska vlada je zavzela stališče, da je Göringovo potovanje skozi avstrijsko ozemlje njegova zasebna zadeva, ki tiče izključno le zveznih železnic in njihovega računovodstva.

Innsbruški narodni socialisti in njihovi avstrijski pristajši so bili torej iz svojih lastnih virov natančno poučeni o točnem datumu tega potovanja.

objaviti podoben proračun za svoje oboroževanje. Na ta način bi se razjasnila tajnost dandanašnjega oboroževanja Evrope. Norman Davis je v imenu predsednika Zedinjenih držav Roosevelta predlagal, da bi vse države zmanjšale svoj proračun za oboroževanje najmanj za 10 odstotkov. Velika Britanija na ta predlog ne bi rada pristala, dokler ne bo izveden ves njen sedanji oborožitveni program. «News Chronicle» prav tako napoveduje, da se evropske države nahajajo tik pred važnimi pogajanj, katerih prvi rezultat bi bil ta, da bo Nemčija pristala na sklenitev posebnega pakta s Francijo. Ta pakt bi bil v velikih potezih podoben locarnskemu paktu. Za njegovo izvedbo bi jamčili Velika Britanija in Italija. Poleg tega pa naj bi se Nemčija priključila francosko-ruskemu paktu. Velika Britanija smatra dalje, da bi bilo proti gotovim jamstvom mogoče Nemčijo pripraviti nazaj v Zvezo. V glavnem bi se morali v to evrho premagati dve oviri, prvič znano stališče, ki ga je Hitler zavzel splošno na sleherni mednarodni organizaciji, na kateri sodelujejo tudi Rusi, drugič pa okoliščina, da hoćejo Nemci čisto natančno vedeti za svoje obveznosti, ki bi jih morali prevzeti, če se vrnejo v Zvezo narodov.

vanja. Iz tega sklepajo, da še vedno obstajajo organizatorične zveze med avstrijskimi hitlerjevci in onimi odstranjenimi na Bavarskem. Razgibanost avstrijskih hitlerjevcev, ki so dolgo časa živeli potuhnjeno življenje, se je sedaj, odkar je bila italijansko-nemška zveza pred vso Evropo tako podčrtana, znatno povečala in razpaslo se je zopet upanje, da morda le ni več daleč čas, ko bo hitlerizem zavladal tudi v Avstriji.

Značilno je tudi dejstvo, da se je v Innsbrucku na oknih vlaka pokazal general Göring, ki je na vpitje narodnih socialistov odgovoril, da se v vlaku vozi sam, da Hitlerja v vlaku ni.

München, 17. maja. c. General Göring se je danes z letalom s svojo ženo vrnil iz Italije v Berchtesgaden.

Mussolini doma

Rim, 17. maja. AA. Tukajšnji uradni krogi in nemško poslanstvo kategorično demantirajo poročila tujih listov, po katerih bi moral Mussolini danes odpotovati v Siemsee na Bavarskem, kjer naj bi se sestal s Hitlerjem. Nemško poslanstvo pravi, da so te vesti popolnoma izmišljene. Tudi italijansko ministrstvo za tisk in propagando je te vesti kategorično demantiralo.

Madjari o pogodbi z Jugoslavijo

Budimpešta, 17. maja. TG. Madjarski zunanji minister de Kanya — o katerem govore, da bo kmalu napravil mesto dosedanjemu madjarskemu poslaniku v Parizu grofu Khuen-Hedervaryju — je sprejel dopisnika italijanskega lista »Corriere della Sera« ki je hotel dobiti od njega izjavo v zvezi z obiskom italijanskega kralja v Budimpešti. Italijanski časnikar je de Kanyo vprašal, kakšno je stališče Madjarske k najnovejšim predlogom o pomirjenju v Podonavju in če madjarska vlada misli, da je skladno, da po zgledu italijansko-jugoslovanskega prijateljskega pakta sklene podobno pogodbo z Jugoslavijo. De Kanya je na to vprašanje dobesedno odgovoril takole:

Pod gotovimi pogoji je to mogoče. Da dobi madjarski prijateljski pakt svojega naslednika tudi v Podonavju. Madjarska je v okviru svojih dosedanjih obveznostih (rimska trozveza) ter v okviru že večkrat objavljenih in znanih predpogojev (enakopravnost v oboroževanju in ureditev vprašanja madjarskih narodnih manjšin pri sosednih državah) pripravljena na gospodarsko in morda celo tudi na politično sodelovanje z drugimi podonavskimi državami. Toda pot do tega cilja je še dolga in na vsak način je treba, da se najprej ozračje razčisti in pripravi ugodno razpoloženje za takšno sodelovanje.

Binkošti in birma v Ljubljani

Ljubljana, 17. maja.

Potožili smo čez žalostno pomlad meseca marca, aprila in v prvi polovici maja, saj smo doživljali same deževne dneve. Se mokra Zofka je na samo soboto pred binkoštno nedeljo grozila, da bo skazila vse veselje malim birmančkom, pomagal pa ji je v svojo črnoglednostjo tudi stari Herschel. Na binkoštni ponedeljek je bila namreč sprememba lune in Herschel je po starih računih uganil: sprememljivo vreme. Od prvega kraja smo pričakovali nekoliko več dobrohotnosti, toda računi na podlagi luninih sprememb se niso hoteli drugače ujemati. Kaj pomeni sprememljivo vreme, smo uganili na binkoštno nedeljo: najlepši pomladni dan, kar si ga je mogoče misliti. Ljudje vsi s šmarnicami v rokah, v gubnicah, nekateri se postavljajo že z vrtnicami in krasnimi belimi nageljni ter z drugim cvetjem; sedaj pa naj se usuje nad Ljubljano in okolico — o Mariboru bodo več vedeli tamkajšnji opazovalci vremena — dež ali celo toča! Prekrasna nedelja, tako, da na promenadi nihče, niti ženski ali moški manekini te ali one tvrde niso nosili reklamnih plaščev, vse je bilo v svečanem razpoloženju, ki ga je prinesel praznik sv. Duha. Povsod samo sonce in vedri obrazi. Vse drugače, kakor lani, ko je neusmiljeni dež do kože premočil mlade birmančke. Danes je Herschlova napoved sicer grozila, da bo premočila zadnje birmančke, in res so se zbirali nad obzorjem oblaki, dežja pa vsaj do večera ni bilo in birma je bila tudi danes ob lepem, suhem in skoraj vročem vremenu.

Mnogo birmancev.

Naš narod ne bo izumrl. Ob Novem letu ugotavljamo število novorojencev, ob binkošti pa število birmancev, to je po večini 10 do 14letnih dečkov in deklic. Sicer se letos ne moremo postaviti z rekordnim številom birmančkov, kakor 1921, zakaj tedaj v Mariboru res ni bilo šola in je bil v Ljubljani ogromen naval, toda letos je bilo v Ljubljani le mnogo več birmančkov kakor lani.

V nedeljo dopoldne je bilo v ljubljanski stolnici birmanih 1381 birmanec in birmanka, v nedeljo popoldne 553, v ponedeljek dopoldne pa 217, skupaj 2151. Lani pa je bilo birmanih na binkoštno nedeljo dopoldne 1235, popoldne 351 in v ponedeljek dopoldne 212, skupno 1798, to se pravi 353 manj kakor letos. Že lani, še bolj pa letos je bil uveden nov red birmanja, namreč, da so bili vsi birmani pod kupolo, kar škofu dr. Rožmanu in njegovim asistentom mnogo olajšuje podeljevanje sv. zakramenta, da botri in birmance pa je tudi mnogo lažje. Med botri smo opazili tudi ministra dr. Kreka, ki je botroval nekemu dečku. Po svojih zaslopnikih pa sta bila botra mnogim dečkom tudi notranji minister dr. Anton Korošec in ljubljanski župan dr. Juro Adlešič.

Med otroki so bili tudi starejši birmanci, ki so zaradi te ali one ovire zamudili birmo in ki so sedaj prihiteli popraviti zamujeno. Veliko število napol odraslih ali že odraslih birmancev kaže na zboljšanje verskih razmer v domovini.

★

Belgrad, 17. maja. m. Včeraj je belgrajski nadškof dr. Josip Ujčić podelil v cerkvi sv. Cirila in Metoda na Čukarici zakrament sv. birme 340 otrokom.

drugi. Šod je vodil g. Andjelinič, ki je imel krajši govor. Za njim pa je govoril Pero Zivković, ki je razlagal unitaristično ideologijo JNS. Za Zivkovićem je obirno govoril Banjanin.

Hodžov uspeh

Trgovinska pogajanja z Madjari

London, 17. maja. TG. Delovanje češkoslovaškega ministrskega predsednika med kronanskimi slovesnostmi v Londonu je ipak začelo roditi uspehe. Predvsem tudi zaradi tega, ker se je angleški zunanji minister za Hodžova prizadevanja zavzel in tudi sam pritisnil na zastopnike podonavskih držav, naj sprejmejo pomirljive pobude češkoslovaškega državnika.

Kot vidno posledico teh prizadevanj je treba omeniti dejstvo, da je madjarski ministrski predsednik že pristal na to, da se takoj začnejo pogajanja s praško vlado za obnovitev trgovinske pogodbe. Na ta način se bo končala trgovinska vojna, ki traja že dalje časa in je prizadela že obšutno škodo obema državam, poleg tega pa je zasejala strupeno nezaupanje med obe državi. Iz Budimpešte je prišlo že poročilo v London, da je odputovala madjarska delegacija v Prago, da začne s trgovinskimi pogajanj. Tako izgleda, da bo s pomočjo Anglije le mogoče doseči gospodarsko sodelovanje med podonavskimi državami, sodelovanje, ki bo uvel v poskuse, da se omogoči tudi politična sprava.

Prijateljska pogodba Romunija-Italija

Praga, 17. maja. TG. Urad. poročevalna agencija je objavila značilno brzojavko iz Bukarešte:

»Pred par dnevi je romunski zunanji minister Antonescu sprejel v avdienci italijanskega poslanika v Bukarešti. Italijanski diplomat je ostal dolgo časa pri zunanjem ministru. Kakor izhaja iz verodostojnih virov, je bil ta razgovor posvečen italijanskemu predlogu, naj Romunija in Italija skleneta prijateljsko pogodbo po vzoru jugoslov.-italijanske pogodbe. Toda vsa poročila o kakršnih pogajanjih med obema vladama so izmišljena in brez vsakega podlage. Res je, da se je italijanska vlada trudila, da bi na isti način in s istimi metodami kot je storila v primeru z Jugoslavijo, dosegla prijateljsko pogodbo tudi z Romunijo. Res je, da je Italija jasno izpovedala svojo pripravljenost, da z Romuni podpiše takšno pogodbo. Romunska vlada je o tej ponudbi takoj obvestila svoje zavetnike. Sprito dejstva, da pride italijanski kralj v kratkem v Budimpešto in da potuje s kraljem tudi zunanji minister Ciano, je romunska vlada predlagala, naj se vsi nadaljnji razgovori odložijo na poznejši čas. Prav gotovo pa je, da Romunija v tem vprašanju ne bo ustvarila nikakih presenečenj ali postavila svoje zavetnike pred gotova dejstva. Če bo Romunija sklenila prijateljsko pogodbo z Italijo, potem je gotovo, da bo to storila popolnoma v okviru svoje dosedanje politike v skladu s svojimi zavetniki.«

Iz tega uradnega razodetja sklepajo, da se pogajanja med Italijo in Romunijo za sklenitev prijateljskega pakta ipak razvijajo in da je treba pričakovati, da bodo kmalu ugodno zaključena.

Ban v Brežicah

Brežice, 17. maja.

Gospod ban dr. Marko Natlačen se je danes v Brežicah udeležil zaključne slovesnosti gospodarskega tečaja. Po te slovesnosti je gospod ban odšel v ljudsko šolo, kjer je bila lepa proslava materinskega dne.

Maribor o binkoštih - brez dogodkov

Maribor, 17. maja.

Tako lepih in prijetnih binkoštnih praznikov Maribor že dolgo ni doživel, kakor so bili letošnji. Prvič nam je vreme šlo izredno na roko. Po mesecih deževja in mraza končno prava, rajska pomlad v zelenju, cvetju in solncu, da si lepše ne moremo želeli. Drugič pa brez razburljivih dogodkov in brez prireditve, tako da so ljudje te praznike v resnici lahko izrabili. Najvažnejši dogodek je bila sv. birma v stolnici, ki je privabila v nedeljo v Maribor ogromno ljudstva iz okolice. Takega navala k birmi na binkoštno nedeljo že dolgo ni bilo. Določeno je bilo sicer, da bo birmanje v nedeljo za meščane, v ponedeljek pa za okoličane, toda slednji tega očividno niso upoštevali. Tako se je potem zgodilo, da je bilo v nedeljo birmanih nič manj kot 1088 birmancev, v ponedeljek pa samo 151. Vzrok temu je bilo pač tudi to, da je večina tovarn v ponedeljek že delala, ker ni več zapovedan praznik, okoličani pa so večinoma zaposleni v mariborskih tovarnah. Pri nedeljski birmi se je zgodil malo razburljiv slučaj, da je mali birmanček izgubil svojega botra ter se potem v stolnici na vse grolo jokal, dokler mu niso preskrbeli novega dobrega botra v osebi škofijskega aktuarja k. Kokošineka. Popoldne pa je v nedeljo in ponedeljek vse pohitelo v naravo. Okolica je bila naravnost preplavljena z meščani, mestni avtobusni promet je jedva zmagoval ogromen naval na avtobuse, dasi so bili vsi vozovi v obratu. Izredno veliko ljudi je pohitelo oba dneva na Pohorje, mnogi so se tudi odpeljali iz mesta s Putnikovim posebnim vlakom v Postojno in njegovimi avtobusi v Trst in okolico. V velikih avtobusih se jih je pripeljalo gotovo do tisoč, ki so dali mestnim in okoliškim gostilničarjem obilo izkupilca ter so se v pozni noči razigrane volje vračali nazaj čez mejo.

Novi grobovi

V Ljubljani je v 85. letu starosti mirno v Gospodu zaspala gospa Neža Zakrajšek, mati g. župnika p. Kazimirja Zakrajška. Truplo bodo prenesli v sredo ob 8 zjutraj v cerkev sv. Cirila in Metoda, kjer bo sv. maša. Po maši bodo truplo prepeljali v Presejce, kjer bo ob 10 pogreb.

V Dolu pri Ljubljani je umrl gospod Blaž Valjavec, posestnik, mlinar in žagar. Pokopali ga bodo danes ob 9 dopoldne.

V Ljubljani je umrla gospa Marija Meglič. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti.

Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Odstop dvorne dame Švrljigove

Belgrad, 17. maja. AA. Dvorna dama gospa Švrljuga, je podala ostavko, ki je bila sprejeta. Hkratu je bila dosedanja dvorna dama Švrljuga odlikovana z redom sv. Save 2. stopnje.

Politične Binkošti

Živković razvija ideologijo unitarizma

Belgrad, 17. maja. m. Včerajšnja nedelja je bila v političnem oziru izredno živahna in je bilo po vsej državi mnogo shodov in sestankov raznih političnih strank.

Največ sestankov je imela JRZ, na katerih sta govorila tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetković in minister za gozdove in rudnike Jura Janković. Minister Cvetković je imel med drugim velik shod v Jabukovcu. Tam je zborovalec govoril o uspehih, ki jih je dosegla sedanja vlada. Minister Janković je govoril v Godoviku.

Bivši zemljoradniki so imeli svoj shod v Kraljevu. Na njem je govoril Joca Jovanović, ki je poročal o zunanji politiki.

Na večer so pa zborovali v Splitu JNS-arji. Na ta shod se je pripeljal kar cel štab, in sicer so prišli Peter Živković, Jovan Banjanin, dr. Zec, dr. Kumanudi, dr. Ivan Majstrovic, dr. Vasa Jovanović, dr. Popović, bivši ban Dunjč, dr. Nemeč, Milutin Dragović, Ante Maštrovič, Manfred Paštrovič in

Položaj koroških kmetov

(Kanonik mgr. Valentin Podgorc.)

Prosvetna zveza je uvrstila v svoje delo tudi razmišljanje o gospodarskih vprašanjih, kar je hvalevredno, ker je gospodarstvo temelj vse prosvete in kulture. Če pride misijonar v Afriko, se ne sme zadovoljiti samo s poučevanjem vere, marveč mora ljudi učiti, kako naj obdelujejo svoja polja, gradijo svoje hišice, kako je treba rediti živino. Z duhovnikom pride misijonski brat, ki postavlja mlino in žage, pridejo misijonske sestre, ki učijo dekleta ženskih del. Misijonski časniki prinašajo slike: stare indijanke so podobne cigankam, ki se klatijo po naših vaseh, hčere pa so ljubke in lične. Gospodarstvo je temelj kulture, vera pa duša vsake prosvete.

Kako je z našim gospodarstvom? Smemo reči, da še nikdar ni bilo tako slabo kot danes. Posestniki prihajajo po vrsti pod prisilno upravo, eksekucije sledijo druga drugi, kmet ne more plačevati obrtnikov, domovi in cerkve propadajo. V številki »Kärntner Tagblatt« od 8. nov. 1936 piše neki strokovnjak, da je v vseh avstrijskih deželah število živine v letih od 1923 do 1934 naraslo. Koroška pa je nazadovala za 400 goved in 4500 konj, kar znači vrednost 23 milijonov S. Zato se danes n. pr. pravi, da je Podjuna pokrajina s praznimi hlevi. Proizvodnja mleka se je dvignila na Tirolskem za 40, na Solnogradskem za 32, Stajerskem za 35, na Predarlskem za 52, na Zg. Avstrijskem za 34, v Nižji Avstriji za 44 procentov, na Koroškem pa komaj za 20%. Nič boljši ni z gradnjo tako zvanih »Güterwege«. V planinskih krajih se gradijo z državno pomočjo pota, ker je moralo dole ljudstvo eno in gnoj nositi na hrbtih na polje. Prav, da se jim pomaga. A od dovoljenih 21 milijonov je dobila Tirolska 23%, Solnograd 14%, Predarlška 11%, Koroška pa samo 7 odstotkov!

Ljudsko premoženje pojava. To se vidi najbolj na nazadovanju vlog v velikih hranilnicah in malih posojilnicah. V letih 1931 do 1935 so se na Koroškem znižale vloge od 54 na 46 milijonov, na Stajerskem in v Solnogradu so se držale precej na etari višini, dvignile pa so se na Predarlskem od 29 na 34, v Zgornji Avstriji od 175 na 184, na Nižnji Avstrijskem od 289 na 294 in na Dunaju od 718 na 798 milijonov šilingov. Stanje vlog v malih podeželskih kreditnih zavodih je bilo

	leta 1931	leta 1934
milij. sil.	milij. sil.	
Burgenland	11.8	11.5
Koroška	15.6	12.8
Nižja Avstrija	89.7	106.7
Zgornja Avstrija	61.0	67.0
Solnograd	20.5	19.0
Stajerska	51.7	47.7
Tirolska	46.8	44.9
Predarlška	21.6	23.1

Primorske vesti

Po podpisu prijateljske pogodbe

Jugoslovanski časnikarji v Italiji. Italijanska vlada je povabila večje število jugoslovanskih časnikarjev na večdnevni obisk italijanskih znamenitosti. Jugoslovanski časnikarji so se udeležili »praznika imperija« v Rimu ter so bili pri tej priložnosti sprejeti najprej od zunanjega ministra grofa Ciana, zatem od rimskega guvernerja princa Colone in končno od Mussolinija samega, ki jih je nazval »svoje drage goste«. Iz Rima so odpotovali v Neapelj, od koder pojezdo z ladjo »Rex« v Genovo, od tam v Milan in Benetke, kjer se bodo od Italije poslovili. Gosti italijanske vlade so sledili časnikarji: narodni poslanec in eden od glavnih urednikov belgrajske »Pravde« ter vodja jugoslovanskih novinarjev Miloje Sokić, ravnatelj »Samouprave« M. B. Jovanović, urednik agencije Avale Vuksan Andjelković, urednik »Politike« Predrag Milojević, urednik sarajevske »Pravde« M. Behmen, ravnatelj »Jugoslovenskega Lloydja« Jozo Lakatoš, ravnatelj »Morgenblatta« Josip Šlegel, urednik »Jutra« Božidar Borko, sodrudič »Novosti« Divo Višić, ravnatelj »Jugoslovenskega Kurirja« Gradimir Kozomarić, rimski dopisnik »Vremena« M. Marešić in dopisnik Osrednjega tiskovnega urada v Rimu N. Zajičić. — Ljubljansko »Jutro« je pretekli petek v poročilo o potovanju jugoslovanskih časnikarjev po Italiji objavilo vest, da se je v Sabaudu za pozdrav tamošnjega župana zahvalil tudi urednik »Slovenca« g. Kosiček. Ta vest je, kot je »Slovenec« že v sobotni številki ugotovil, neresnična, ker se od »Slovenčevega« uredništva nikdo ne udeležuje časnikarskega izleta po Italiji.

V Barkovljah pri Trstu je nekaj tako priubljena šmarniška pobožnost letos tiha in mrtva. Slovence petja ni. Govorijo, da se je goriški nadškof Margotti sam zavzel za to, da naj bi bilo uvedeno slovensko cerkveno petje. Višja oblast v Rimu in v Trstu je tej želji tudi ustregla in na osnovi novih navodil, ki izvirajo iz podpisa jugoslovansko-italijanske pogodbe, izdala potrebna dovoljenja. Krivica, da se ta navodila še niso izvedla, leži pri krajevnih predstavnikih stranke in pri oроžništvu. Vendar pa obojeto upravičeno upanje, da bo višja oblast, ki je uvidela, napravila red na podrejenih mestih.

Podoben položaj je tudi v Rojanu. V Tržaški okolici snujejo sedaj nove župnije. Tako bodo gradili v Greti pod Trstenikom novo cerkev, ki naj bi služila bodočim župnjam. Tudi pri Sv. Ani v škedenjskem okraju nameravajo ustanoviti novo duhovniško postajo. Iz verodostojnih virov pa izhaja, da bodo te cerkve prevzeli razni redovi, in sicer ono na Greti karmeličanski red, ki bo prišel iz notranjosti kraljevine.

Tržaške oblasti še vedno preiskujejo, kdo moti radiooddajanja ljubljanske postaje. Zdi se, da to delajo nekatere tajne postaje vzdolž italijansko-jugoslovanske meje. Motnje so predvsem hude pri nacionalnih urah in pri predavanjih, ki se tičejo narodne prosvete. Predstavniki oblasti so se nedolgo tega mogli sami prepričati o resnici teh pritožb ter so objubili, da bodo neredom napravili konec, ker to ni v duhu prijateljskega oziroma, ki je bilo ustvarjeno s podpisom belgrajskega pakta.

Nesreče v Julijski krajini

V Loki se je pripetila strašna nesreča. Stara granata iz dobe svetovne vojne je razmesarila sina, očeta pa težko ranila. Nesreča se je zgodila takole: Petnajsetletni Albin Vovk iz Trnovega je v gozdu našel staro granato kalibra 149, ter jo prinesel domov, kjer jo je skušal odpreti. Razbil je po njej s kladivom. Naenkrat je granata s strašnim pokom eksplodirala in fantu raztrgala glavo. Albinov oče Jožef Vovk je delal na njivi kakšnih 50 korakov daleč od kraja nesreče. Drobci granate so tudi njega dosegli ter ga težko ranili. Fantek je izdihnil na licu mesta, očeta pa so prepeljali v bolnišnico v Gorico, kjer se bori s smrtjo.

S strehe je padel na ulico Leopold Berganin v Gorici ter si prizadel težke poškodbe. V bolnišnici

Ko oddaja država javna dela pri gradbi cest, je bila Koroška spet zapostavljena. Na Koroškem je nedograjenih cest 61%, na Tirolskem 14,6%, na Predarlskem 23, v Nižji Avstriji 24, na Zg. Avstrijskem 40, na Stajerskem 23%. — Državnih uradnikov nastavlja na Koroškem manj kot drugod. Če bi se nastavljali, kakor na Tirolskem ali v Solnogradu, bi bilo v deželi 2000 do 3000 uradnikov več in od teh bi ljudstvo zaslužilo v letu do 8 milijonov šilingov.

Pred vojno je bilo v deželi povprečno v letu na dražbi 37 kmetij. Leta 1933 pa jih je bilo 876. Število je v naslednjih letih nekoliko padlo, a ne zaradi izboljšanja razmer, marveč zato, ker se upniki bojijo stroškov in čakajo spremembe. Za toliko posestev ni več kupcev. Če ni kupcev, pada vrednost posestev vedno bolj in velike Sparkasse nimajo več za kmete posojil. Dež. zadruga zveza si je prizadevala o priliki obnove zboru koroške Sparkasse dobiti za kmetijstvo kreditov, a so ji odgovorili, da se kmetom ne more posojevati, ker imajo s kmetijami posojila vedno izgubo.

Vse te težke številke dobro označujejo položaj koroških kmetov. Številke so delno tudi nerazumljive, ker bi morala država Koroško kot obmejno deželo podpirati vsaj tako, kot podpira druge dežele. Uroda slovenskih kmetov v deželi je še nekoliko boljše od one nemških kmetov. Iz zemljiških knjig celovškega okraja je napeimer razvidno, da so naši ljudje delno še nezadovoljni, dočim je nemški kmet skorajda že pokopan. To izhaja iz tega, ker naši ljudje niso najemali toliko denarja in so delavnejši ter varnejši od nemških sosedov.

V tem težkem položaju moramo ljudem najprej svetovati: Nikar ne obupajte! Težki časi se morajo premagati in se tudi bodo premagali.

Drobne

Cerkvene vesti. Za kaplana v Tinjah je imenovan g. Franc Fröhlich, župnik Kamen oskrbuje g. prost. Benetk, bolezenski dopust je nastopil borovljski župnik g. dr. Geramb.

Skocijan v Podjuni. Pred kratkim so proslavili v Skocijanu v Podjuni zaključek nemškega gospodinjstva tečaja, ki se ga je udeležilo 10 deklet. Medtem, ko imajo zaključne prireditve slovenskih gospodinjstev tečajev čisto kulturne značaj, so si nemški prireditelji dovolili neokusnosti, ki prav nič ne pričajo o kaki dobri volji za mirno sožitje s slovenskim ljudstvom. V dvorani, kjer je bila proslava, so z radio-oglaševalcem markirali ljubljansko radijsko postajo in preko zvočnikov blatili g. župnika V. Poljanca in Slovence, ob koncu pa mimogrede pobili še šipe na oknih župnišča. Te vrste kultura koroškim Nemcem ne more biti ravno v ponos.

je izjavil, da je padel po nesreči in da ne gre za noben poskus samomora.

Zgorela je hiša posestnika Franca Črnigoja iz Stomaža pri Ajdovščini. Le ker je prišlo na pomoč večje število prostovoljnih gasilcev, se je posrečilo požar omejiti, da se ni razširil tudi na druga poslopja. Škoda, ki jo je utrpel Črnigoj, je obšutna, tem bolj, ker baje niti ni krita z zavarovalnico.

Dvoletni otrok je padel v lužo v Cerknem ter utonil. Gre za fantka Vita Jurmana, ki se je s sestrico Matildo, staro 9 let, igral v bližini plitve luže. Otrok se je naenkrat skotalil vanjo in utonil. Sele na pretresljivi jok mami Matilde so pritekli domačini iz hiše ter potegnili truplo utopljenega otroka iz mlake.

Motorno kolo je zavozilo v kolesarja in povzročilo težko nesrečo. Sedemdesetletni Dominik Brumat se je peljal s kolesom po Mernski cesti v Gorici, ko se je naenkrat vanj zakadil Radislav Omara, ki je na motornem kolesu pridrvel iz Trsta in se vračal v Gorico, kjer prebiva. Motorno kolo je etarčka vrglo na tla e strahovito silo, tako, da mu je počila lobanja in so bili možgani nevarno pretreseni. Prepeljan je bil v brezupnem stanju v bolnišnico. Omara se izgovarja, da je večkrat zabobril in da v trenutku, ko je etarčka zagledal ni mogel več motornega kolesa obvladati. Orožniki so Omara zaprli. — Podobna nesreča se je zgodila na cesti iz Idrije v Tolmin, kjer so našli na tleh nezvestnega narednika Dante Venturinija, poleg njega pa razbito motorno kolo. Venturini ima vso razbito glavo. Prepeljali so ga v bolnišnico. Orožniki sedaj preiskujejo, če gre zares za navadno nesrečo.

Iz sodnih dvoran

56letni Valentin Rejc iz Cerknega in 46letni Martin Sturm iz Robidnice sta se zagovarjala pred sodiščem, da sta tihotapila živino iz Jugoslavije v Italijo. Gre za dva para volov. Tihotapil jih je Rejc. Pomagal pa mu je Sturm. Rejc je nosil tudi napadne listine in je pri prehodu meje vodil za nos carinike. Sodišče je Reica obsodilo na 3 leta zaporu in na denarno globo 2500 litr ter na plačilo vseh stroškov. Sturm pa niso mogli dokazati krivičnega dejanja in se je vesel vrnil domov.

Marija Smrekar iz okolice Tolmina je bila obtožena, da na debelo tihotapi s tobakom. Zganjem, kavo in čajem. Smrekarjeva je obrazložila eodnikom, da je dotične etvari kupila in pošteno plačala v mejah kraljevine ter je privedla tudi več priči, ki so to potrdile. Sodišče je Smrekarjevo pokaralo, a je ni obsodilo.

Slabše se je godilo Francu Golji iz Rifenberka, ki so ga na eodnji zašili na globo 1000 litr in na 3 mesece strogega zaporu, ker so mu dokazali, da je na tihem varil žganje in ga tudi v večjih količinah prenašal čez mejo iz Jugoslavije. — Njegov osumljeni pomočnik 19letni Albin Birsa, tudi iz Rifenberka, pa je odnesel pete brez kazni.

Na 6 mesecev strogega zaporu in globo 500 litr so kaznovali Alojzija Vovka, starega 38 let in Janeza Vovka, starega 60 let, oba iz Vipave, ker sta vzajemno ukradla »Ljudskemu domu« v Vipavi eno kravo e teletom.

Zaradi buega pretepa v Vrtojbi se je morala zagovarjati cela četa fantov pred sodiščem. Pretep je bil lani v novembru, udeležili so se ga pa: Leander Saksida, Ferdinand Podbersček, Jožef Saksida, Peter Vuga, Henrik Sekvalin, vsi doma iz Vrtojbe. Sodišče je smatralo, da je treba pretepače obšutno obsoditi, da bodo v bodoče bolj mirni, ter je prisodilo Ferdinandu Saksidi 5 mesecev zaporu, Podbersku tudi 5 mesecev, Jožefu Saksidi in Petru Vugi po 4 mesece. Sekvalinu pa 10 mesecev. Ni pomagalo, da so se fantje izgovarjali, da so bili izzvani.

Tolminski orožniki so vendar aretirali in zaprli nekega Antonia Baldassija, ki se je priselil iz notranjosti Italije ter se je v obmejnem ozemlju epecializiral v kraji koles. Nakradel jih je že 15 in

je tudi vse že plodonosno prodal. Kradel jih je pri Slovencih in pri Italijanih brez posebne izbire. Baldassi je bil predan goriškemu sodišču.

20letni Janez Leban, pristojen v Bruck v Avstriji, stanujoč pri Tolminu, se je spozabil nad 26 letnim Francem Kendo in ga je telesno poškodoval tako, da je moral k zdravniku. Leban bo sojen zaradi telesne poškodbe in nedovoljenega nošenja orožja.

Policija v Vidmu je aretirala Antona Berneka, Janeza Kavčiča, Alojzija Kodromca, ki so znana tatinska družba, ki je kradla v okolici Brezovice. Policija je našla pri njih tudi še preostanke ugrab-

ljenih plenov, med njimi precej parfumerije. Prišli bodo pred goriško sodišče.

Ker je skrivaj varil žganje je bil Andrej Rudež iz Stanjela obšutno obsojen. Plačati mora 2000 litr globe ali presedeti leto dni v zaporu. — 88letna Berta Baša, pri kateri so našli 24 litrov žganja, je bila tudi obsojena na isto kazen, ker ni mogla povedati, odkod ima to njeno žgano bogastvo.

V Gorici sta bila aretirana Anton Bregant, star 65 let in njegov italijanski tovariš Celeste Arnosti, ki sta se udeleževala kot preizkušena tata ter kot nadlegovalca večernih in nočnih potnikov. Po Gorici so se oddahnili, ko so zvedeli, da je ta čedna detelja vendar že pod ključem.

FOTOMATER

Svetlobnost objektiv

Za določanje svetlobnosti objektiv sta mero-dajna dva činitelja: množina svetlobe, ki jo prepušča objektiv skozi svojo odprtino, in oddaljenost molne strani medlice od objektiv. Določamo jo torej z razmerjem največje učinkovite odprtine objektiv in njegove goriščne in izražamo z ulomkom, v katerem je učinkovita odprtina števec in goriščna imenoalec. To razmerje imenujemo relativno odprtino, ki je merilo za svetlobnost objektiv in nam pove, kolikokrat je premer največje učinkovite odprtine objektiv vsebovan v njegovi goriščnici. Označena je na vsakem objektivu in velja le za ustanovitev na neskončno razdaljo.

Primer: Objektiv z goriščnico 13,5 cm in učinkovito odprtino 3 cm ima relativno odprtino $3 : 13,5 = 1/4,5$. Svetlobnost takšnega objektiv je označena na njegovem obodu z $1 : 4,5$, $1/4,5$, $f : 4,5$ ali $f/4,5$. Ali: učinkovita odprtina objektiv je 1,5 cm in njegova goriščna 5 cm. Relativna odprtina je $1,5 : 5 = 1/3$ ali $f/3$.

Čim manjši je imenoalec v ulomku, tem večja je svetlobnost objektiv.

Objektiv z enako relativno odprtino imajo enako svetlobnost, čeprav so morebiti njihove goriščne različne, kajti sama goriščnica ne vpliva na svetlobnost objektiv. Objektiv, ki ima goriščnico 13,5 cm in učinkovito odprtino 3 cm, ima enako svetlobnost kot objektiv z goriščnico 45 cm in učinkovito odprtino 10 cm, kajti oba objektiv imata relativno odprtino $1/4,5$. Razlika je samo v premeru njunih učinkovitih odprtin, ki mora biti pri objektivu dalje goriščne tolikokrat večja, za kolikor je njegova goriščnica večja od krajše goriščne drugega objektiv. Nasprotno je od dveh objektivov, ki imata enako goriščnico, svetlobnejši objektiv, ki ima večjo relativno odprtino, pri enaki relativni odprtini pa je svetlobnejši objektiv, ki ima krajšo goriščnico.

Učinkovita odprtina objektiv ni identična z njegovo dejansko odprtino. Enaki sta si le pri enojnih objektivih, ki imajo zaslonko pred lečo. Pri vseh dvojnih objektivih, ki imajo zaslonko v svoji sredini ali pa za lečo, je učinkovita odprtina za $1/3$ do $1/10$ večja od dejanske odprtine. Ugotoviti jo moremo računsko ali eksperimentalno. Računsko sledi iz razmerja:

$$\frac{\text{učinkovita odprtina}}{\text{goriščnica}} = \text{relat. odprtina.}$$

Vrednost goriščne in relativne odprtine je označena na obodu objektiv. Če je n. pr. goriščnica 12 cm in relativna odprtina $f/4$, je učinkovita odprtina $12 : 4 = 3$ cm. Eksperimentalno jo ugotovimo tako, da usadimo objektiv na neskončno, odstranimo nato motno steklo ter položimo na njegovo mesto kos kartona z majhno luknjo, ki jo napravimo v geometričnem središču formata slike. Ob to luknjo postavimo v zatemnjenem prostoru gorečo svečo, pred objektiv pa nlečno steklo ter zmerimo premer projiciranega svetlega kroga na nlečnem stelu. Ta krog predstavlja učinkovito odprtino objektiv tudi po njegovi dejanski odprtini, če zmerimo premer te odprtine in ga postavimo v razmerje z goriščnico objektiv, kakor smo napravili s premerom učinkovite odprtine.

Različni svetlobnosti dveh objektiv, ki imata poljubni goriščnici, sta v istem razmerju kot kvadrata njunih relativnih odprtin.

Primer: relativna odprtina objektiv, ki ima 12 cm dolgo goriščnico in učinkovito odprtino 3 cm, je $3 : 12 = 1/4$. Premer učinkovite odprtine drugega objektiv meri 4 cm, dočim je dolžina goriščne 8 cm. Relativna odprtina tega objektiv je $4 : 8 = 1/2$. Svetlobnosti obeh objektiv sta si medsebojno kot $(1/4)^2 : (1/2)^2 = 1/16 : 1/4 = 1 : 4$. Svetlobnost drugega objektiv je torej 4krat večja od svetlobnosti prvega objektiv, s katerim moramo osvetliti pri enakih ostalih osvetlitvenih činiteljih 4krat več kot z drugim objektivom.

Svetloba pada od objektiv na medlico v obliki stožca, ki se razširja v vedno večjo površino, čim bolj se oddaljuje medlica od objektiv. Pri tem izgublja elika na svetlosti, in sicer pri enaki učinkoviti odprtini v kvadratnem razmerju z goriščno razdaljo. Pri kvadratnem zdaljanju goriščne razdalje se poslabša na $1/4$, pri $2\frac{1}{2}$ kratnem na $1/16$, pri 3kratnem na $1/9$ itd.

Če zmanjšamo z zaslonko odprtino objektiv, zmanjšamo s tem njegovo učinkovito in relativno odprtino in eveda tudi svetlobnost objektiv. Pri enaki goriščnici je zavisna svetlost slike na medlici od premera učinkovite odprtine objektiv in se več ali poljea v kvadratnem razmerju s tem premerom. Svetlost slike, ki jo projicira objektiv s premerom 4 cm, je 4krat svetlejša od slike, ki jo dobimo pri dvacimetremskem premeru zaslonke, eveda pod pogojem, da ima objektiv v obeh primerih enako goriščnico. Površina zaslončne odpr-

tine pojema namreč in raste v kvadratu z zaslončnim premerom.

Dostavne leče izpremenijo goriščnico objektiv. Pozitivne jo skrajšajo in negativne zdaljšajo. Ker je zavisna odprtina objektiv od razmerja njegove goriščne in učinkovite odprtine, se z izpremenjeno goriščnico izpremeni tudi relativna odprtina in svetlobnost objektiv. Pozitivne dostavne leče svetlobnost nekoliko zboljšajo, dočim jo negativne poslabšajo. Novo dobljeno relativno odprtino in svetlobnost ugotovimo računsko in eksperimentalno po že opisanem načinu.

V praksi je učinkovita svetlobnost objektiv nekoliko manjša od teoretične svetlobnosti, ki je izražena z relativno odprtino. Upoštevati moramo namreč izgubo svetlobe pri prehodu skozi debele steklene leče radi absorpcije, ki je tem večja, čim večje je število leč, nekaj se je izgubi radi barve stekla in nekaj radi refleksov, ki nastanejo na površinah sestavnih leč objektiv. Najmanjša je izguba pri meniskih. Veča se sorazmerno s številom leč, ki objektiv sestavljajo, ter znaša od 9 do 49 %. Obilnejša osvetlitev, ki je že na splošno priporočljiva, je tudi radi navedene izgube utemeljena.

Svetlobnost objektiv je važno merilo za določanje časa osvetlitve.

Naša društva

Fotoklub Ljubljana. V torek in petek običajni seetane, v četrtek seja širšega odbora. V petek, 21. maja, skriptno predavanje tajnika K. Kocjančiča v meščanski šoli v Ribnici pod okriljem tamkajšnjega Slov. plan. društva. Tema: Po slovenskih dobravah in višavah. Enako predavanje bo 28. maja na Jesenicah pod okriljem jeseniške krajevne skupine Fotokluba Ljubljane.

Fotografska razstava, ki bo koncem tega meseca v Jakopičevem paviljonu, obeta, da jo bomo po visoki kvaliteti razstavljenih del mogli pristieli med najlepše, kar jih je bilo do sedaj v Ljubljani. Ziriža je odbrala do sedaj okrog 100 del, ni pa še končala svojega dela. Splošno je kvaliteta vseh predloženih del na zelo visoki stopnji in priča o velikem napredku avtorjev.

Mačka zažgala hišo

V Frakoloveh pri Ormožu je v soboto popoldne ob 1 pogorela hiša in gospodarsko poslopje posestnika Sešerka Matiji. Zažgala je domača mačka, ki je ležala na ognjišču ter se ji je vnela dlaka. Po begnila je na svisli in se je tam vnela krma. Posestniku je pogorelo povsem gospodarsko poslopje, hišo so gasilci iz Loperčice, ki so bili takoj na licu mesta, deloma rešili. Škoda je le deloma krita z zavarovalnico.

+ V neizmerni žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, dobri oče, brat, stric, gosp.

BLAŽ VALJAVEC

posestnik, mlinar in žagar

16. t. m., previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, 18. maja ob 9 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Dolu.

Dol, dne 16. maja 1937.

Marija roj. Cesen, soproga. Marija, hči. Maksimiljan, Franc, Jernej, Dionizij, Rudi, Blaž, sinovi. Ana, sestra, in ostalo sorodstvo. — Brez posebnega obvestila.

+

Umrli nam je naša blaga teta

Marija Meglič

po kratki in težki bolezni. — Pogreb bo 18. maja ob 4 popoldne iz nrtvašnice na Vidovskih cesti k Sv. Križu. — Priporočamo jo v molitev in blag spomin. Ljubljana, dne 17. maja 1937.

Rodbina KOSOVA.

+

V Bogu so zaspali danes, 17. maja, naša dobra mati

Neža Zakrajšek

v 85. letu starosti. — V sredo, 19. maja ob 8, se prenese truplo v cerkev sv. Cirila in Metoda, kjer bo zanje maša društva Krščanskih mater. Po maši se prepelje truplo v Preserje, kjer bo ob 10 pogreb.

P. Kazimir OFM, sin. — Ivanka, hči v imenu ostalih bratov in sestra v Ameriki.

Sport

Lahkoatletski miting Primorja

Ljubljana, 17. maja.

Binkoštni prazniki niso primerni za prirejanje športnih prireditev. To smo imeli priliko opaziti že večkrat, kajti ljudje gredo za oba dni izven Ljubljane in le oni redki prijatelji športnega gibanja, ki brez športne prireditve ne morejo živeti, ostanejo ob takih prilikah doma. Če so pa tako lepi dnevi kakor so bili ravno ob letošnjih binkoštnih praznikih, tedaj bi pa še tako zanimiva športna prireditev privabila na igrišče malo gledalcev. Kaj šele lahka atletika, ki je pri nas v zadnjih letih izgubila skoraj vse občinstvo, saj se vršijo vse naše lahkoatletске prireditve le ob navzočnosti tekmovalcev in sodnikov.

Tudi nacionalni lahkoatletski miting ASK Primorja na binkoštno soboto in nedeljo je privabil kljub precejšnji reklamni vsak dan kvečjemu po nekaj 50 gledalcev. Tudi dejstvo, da je veljalo to tekmovalstvo ob enem kot izbirno za slovenske lahkoatlete, ki bodo zastopali naše državne barve koncem meseca proti češkoslovaški, na stvari ni moglo ničesar spremeniti. Pri nas je namreč toliko raznih lahkoatletskih prireditev, da je izgubilo občinstvo zanje skoraj vse interese. In zato ni čudno, da smo skoraj brez gledalcev tudi na boljših, da ne rečemo prvovrstnih mednarodnih srečanjih, saj ljudje končno res ne vedo pri čem so, ker se dela za gotove prireditve prav bučna reklama. V tem pogledu bo treba — kar smo že opetovano povedali — nekaj ukreniti, če hočemo našo lahko atletiko dvigniti kvalitativno in kvantitativno in če hočemo privabiti gledalce; kajti končno se bodo morali enkrat tudi tekmovalci navedčati nastopati pred praznimi tribunami, saj je vendar vsak miting zato tu, da pokažejo tekmovalci koliko so napredovali in kaj znajo in to ne samo pred sodniki, ampak tudi pred občinstvom. Da je tudi velika škoda za lahkoatletске blagajne, ki so zato odvisne samo od podpor, je povsem jasno. Še enkrat apeliramo na prizadete činitelje lahkoatletскеga športa, da vsaj ob 12. uri zreducirajo vse svoje prireditve na minimum, v kolikor jih pa že organizirajo, naj bodo pa res prvovrstne, da bo imelo občinstvo tudi nekaj od njih.

Na tem mitingu so bili doseženi samo povprečni uspehi, s katerimi se z ozirom na srečanje s češkoslovaško, ki bo čez 14 dni v Zagrebu, nikakor ne moremo zadovoljiti. Edino v teku na 200, 400 in 800 metrov smo upati na plasman, drugod nas bodo pa češkoslovaški atleti močno nadkriljevali, kajti po zadnjih njihovih rezultatih in iz njihovega tekmovalstva na Dunaju ne moremo drugega pričakovati. Pri tem tudi ne smemo prezreti dejstva, da imamo štiri naše najodličnejše atlete in reprezentante trenolno pri vojakih, toda ne vemo pa za njih formo in je tudi še vprašanje, če bodo dobili dopust za nastop proti češkoslovaški. Teh atletov je tudi manjkalo na mitingih Primorja, ki se je vršil predvsem v znamenju primorskih atletov in drugih ljubljanskih klubov kakor Ilirije, Planine, dočim so bili zunanji klubi zelo slabo zastopani. Udeležil se ga je namreč le mariborski Rapid, Amater iz Trbovlje, Litija, Zeleničarji iz Maribora in Jugoslovci iz Celja. Da bo pa naša reprezentanca še bolj okrnjena, si je pa naš najboljši ekakalec s palico zopet pokvaril roko, da bo moral precej dolgo mirovati in nanj zato naša reprezentanca spet ne more računati.

Kakor vidimo pri vseh mitingih iste oblike pri tekmovalcih, tako je tudi pri sodnikih. Kajti prepošasti mitingi so precejšnje del sodnikov tako disgustirali, da jih niti tedaj, ko so določeni, ni na tekmovališče. Ne bi hoteli tu zagovarjati vseh sodnikov, ker nekateri večkrat v tem pogledu greše, vendar se prav gotovo ne sme od njih zahtevati, da bodo nedeljo za nedeljo na igriščih. Kajti tako pogosta tekmovalstva, kakor so pri nas v navadi, morajo izčrpati še tako velik kader sodnikov, akoravno naš ni prav majhen. Pri tem pa trpijo sodniki sami, še bolj pa tekmovalci, ki se morajo pripravljati za tekmovalstvo in če potem postavijo kak nov rekord, ka se istega dostikrat ne more priznati veled premajhnega števila navzočih sodnikov. Enak slučaj se je zgodil preteklo nedeljo v teku na dvajset kilometrov.

To in še druge hibe v lahkoatletskem športu bo treba odpraviti in potem šele lahko računamo na uspehe pri atletih in na udeležbo pri občinstvu. V naslednjem prinašamo rezultate disciplin tega mitinga:

Teki

Tek 100 m (sen.). I. skupina: 1. Pleterski (Prim.) 11,7 sek., 2. Šušteršič (Prim.) 11,8, 3. Skušek (Prim.) 11,9, 4. Šter (Prim.) 11,9, 5. Monderer (Rapid), Maribor, 6. Urbančič (Primorje). — **II. skupina:** 1. Pavlič (Plan.) 11,8

sek., 2. Vuko (Ilir.) 12,0, 3. Bajda (Ilir.) 12,5, 4. Sakošnik (Ilir.) 12,8.

Tek 220 m (sen.). I. skupina: 1. Pleterski (Prim.) 23,2 (dober čas), 2. Skušek (Prim.) 23,2, 3. Monderer (Rapid, Maribor) 24,4, 4. Urbančič (Prim.) 24,5. — **II. skupina:** 1. Pavlič (Plan.) 24,4, 2. Boltauzer (Prim.) 25,1, 3. Bajda (Ilirija) 25,5, 4. Sakošnik (Ilir.) 25,6.

Tek 400: 1. Pleterski (Pr.) 52,7 (dober čas), 2. Goršek (Pr.) 52,9, 3. Skušek (Pr.) 53,2, 4. Monderer (Rapid, Maribor) 55,7, 5. Nabernik (Prim.) 55,8.

Tek 800 m: (6 tekmovalci): 1. Goršek (Prim.) 1:59,2, 2. Gaberšek (Pr.) 2:04,4, 3. Zorja (Pr.) 2:05,4, 4. Nabernik (Pr.) 2:05,6. Prvi in drugi diskvalificirana zaradi prestopka med tekmo.

Tek 1500 m (5 tekmovalci): 1. Kotnik Jože (Ilir.) 4:19,0, 2. Belc (Amater, Trbovlje) 4:50,36, 3. Tekalec (Litija) 5:20,0.

Tek 5 km (5 tekmovalci): 1. Bručan (Ilirija) 16:27,0, 2. Podpečan (Zel., Maribor) 16:44,12, 3. Skrak Ivan (Prim.) 16:50,36, 4. Pere (Pr.) 17:06,0, 5. Tavčar (Pr.) 18:22,0.

Tek 20 km (4 tekmovalci): 1. Tavčar (Primorje) 1:18:51,0, 2. Pere (Pr.) 1:20:16,36, 3. Jančar (Litija) 1:25:20,12.

Skoki

Troskok: senjorji: 1. Požar (Pr.) 1266, 2. Boltauzer (Pr.) 1184, 3. Miloš (Pr.) 1165. — Junjorji: 1. Vido (Ilir.) 1220, 2. Bojan (Pr.) 1220.

Skok v daljino: (senjorji): 1. Požar (Pr.) 654 cm, 2. Pavlič (Plan.) 622 cm, 3. Miloš (Pr.) 613 cm, 4. Bajda (Ilir.) 530 cm. — Junjorji: 1. Bojan (Pr.) 585 cm, 2. Stranič (Zel. klub.) 570 cm, 3. Vider (Plan.) 520 cm.

Skok v višino: (sen): 1. Zgur (Pr.) 181 cm, 2. Zupančič (Ilir.), 3. Slanina (Pr.) oba 166 cm, 4. Priboršek (Ilir.) 156 cm. Junjorji: 1. Vido (Ilir.) 166 cm, 2. Bojan (Pr.) 161 cm.

Skok ob palci: 1. Broszy (Ilir.) 320 cm, 2. Zupančič (Ilir.) 310 cm, 3. Kulakov (Prim.) 300 cm.

Meti

Disk (sen.): 1. prof. Dobovšek (Ilir.) 3791, 2. Hlade (Zel. klub) 3592, 3. Karl (Prim.) 3515. — Jun: 1. Hosner (Jugosl. Celje) 3415, 2. Belak (Plan.) 3165, 3. Bojan (Prim.) 2876.

Kopje: 1. Karl (Prim.) 4425, 2. Vuko (Ilirija) 4015, 3. Hlade (Zel. klub) 3912.

Krogla: 1. Zupančič (Ilir.) 1212 cm, 2. Hlade (Zel. klub) 1185 cm, 3. Priboršek (Ilir.) 1087 cm.

Smuk in slalom na Krvavcu

Krvavec, 17. maja.

Danes in včeraj so se vršile na Krvavcu smučarske tekme v smuku in slalomu, ki jih je priredil Jugoslovanski akademski smučarski klub. Ker je bilo oba binkoštna praznika izredno lepo in sončno vreme, se je tekem udeležilo lepo število tekmovalcev. Glavni kader tekmovalcev pa niso tvorili akademiki, ampak stalni obiskovalci Krvavca. Tekma je bila v vsakem pogledu uspešna in bi bilo morda na mestu, da bi ravno na Krvavcu večkrat prirejali tekme v smuku in slalomu, saj idealne strmine velikoga in malega Zvoha naravnost vabijo smučarje.

Včeraj so se vršile tekme v smuku. Prijavljenih je bilo 20 moških tekmovalcev in dve ženski tekmovalki, ki so pa tudi vsi tekmovali. Proga za smuk je vodila iz vrha Velikega Zvoha preko Malega Zvoha v Tiho dolino. Dolžina proge je znašala okoli 2500 m, višinska razlika pa je bila okrog 750 m.

Rezultati: 1. Rajcher Saša (JASO) 2 : 56, 2. Glavač Stane (Kriška planina) 3 : 20, 3. Adamič Bojan (JASO) 3 : 21, 4. Ravnhar N. (Jezera) 3 : 56, 5. Janežič 3 : 45, 6. Osterman Milan (SK Ilirija) 3 : 46, 7. Vrhovnik Mirko (Kriška planina) 3 : 48.

Danes dopoldne so se tekme nadaljevale in eicer s tekmo skozi vrata. Proga je vodila iz Malega Zvoha v dolino in je bila dolga okoli 800 m, višinska razlika pa je znašala okoli 200 m. Tekmovalci so morali preteči skozi 20 vrata.

Rezultati: 1. Antonov N. (TK Skala) 1 : 56, 2. Osterman Milan (SK Ilirija) 2 : 17,6, 3. Dr. Dovan Danilo (Kriška planina) 2 : 23, 4. Rajcher Saša (JASO) 2 : 23,5, 5. Čerček Edi (JASO) 2 : 39, 6. Kreiger Jure (Kriška planina) 2 : 44.

Pri damskem tekmovalstvu je zmagala v smuku

Racija mariborskega tržnega nadzorstva

Da bodo meščani pili zdravo in dobro mleko če že morajo plačati višje cene

Maribor, 17. maja. S 15. majem so stopile v veljavo zvišane in enotne cene za mleko, ki so jih določili okoliški kmetovalci in viničarji na svojem zadnjem skupnem sestanku, o katerem smo že poročali. Zvišanje cen mleku je sicer neprijetno zadelo nižje sloje, saj je mleko zlasti med delavci važno hranivo, vendar so se ljudje udali, ko pa vidijo, da je kmet in viničar v okolici še večji revež, ki mu je prodaja mleka takorekoč edini dohodek, na katerega more računati z neko stalnostjo. Pač pa je poskrbelo mestno tržno nadzorstvo, da bodo meščani, če že plačajo za mleko zvišane cene, dobivali v resnici samo zdravo in dobro mleko na trg in v hiše. Zaradi tega je prizvolilo danes zjutraj na vse zgodaj obsežno racijo na mlekarje.

Ko so v soboto ob svitu hiteli kmetje v mesto na trg, so jih že pri vseh dohodih v mesto ustajljali organi tržnega nadzorstva. Vse ceste in poti so bile zasedene. Organom tržnega nadzorstva je delala asistenco policija, ki je stražila one dohode v mesto, ki jih tržno nadzorstvo radi pomanjkanja oseba ni moglo zajeti. Tako je bilo mesto takorekoč hermetično zaprto proti okolici, vse to pa se je izvršilo radi mlekarjev. Vsak kmet, vsak kolesar in voznik se je moral ustaviti in strogemu očesu tržnega nadzorstva pokazati vrče za mleko. Vsa procedura se je naglo in gladko odvijala, kmetje in viničarji so se brez odpora pokoravali. Od vsakega so organi tržnega nadzorstva vzeli malo količine mleka za poskus

ter napisali njegovo ime. Videlo pa se je, da je bil tak pregled nujno potreben. Ne toliko morda radi pokvarjenega ali razredčenega mleka, kakor zaradi nehičljenih in neodgovarjajočih posod, v katerih se mleko dovažalo ali prinašalo. Mariborčani bi se šudili in zgražali, ko bi videli, v kakšnih posodah dobiva marsikdo mleko. Nekateri so imeli nepravilne, manjše pokrove, zavite z umazanimi cunjami, druge so bile štirioglate, da se sploh ne dajo dobro umivati. Zlasti so jo pihnili mlekarji, ki dovažajo mleko na trgu s kolesi. Nekateri so imeli na kolesih kar prikovane pločevinate kante, katerih gotovo niso niti enkrat oplahili z vodo, pa jih tudi ne bi bilo mogoče umivati. Drugi so zopet prinesli mleko v starih kantah za petrolej, ki so jih sami predelali v vrče za mleko. Organi tržnega nadzorstva so bili neusmiljeni ter so vse take posode brez ozira zaplenili. Bilo je sicer dosti protestov in jeze pri prizadetih, pa ni pomagalo nič. Čim pa bo tržni nadzornik odvzel vzorec mleka preiskal, bo zadela njegova roka tudi tiste, ki so imeli z vodo razredčeno mleko, ali pa mleko slabe kakovosti. Obenem bo začelo tržno nadzorstvo tudi s kontrolo hlevov, kajti tudi to ni za kvaliteto mleka vseeno, ali izvira iz čistega hleva, ali pa iz zamernjane stala. Gotovo bodo vsi meščani brez izjeme pozdravili odločen nastop tržnega nadzorstva. Če bodo morali plačati že dražje mleko, pa bodo dobivali zato vsaj dobro blago.

in slalomu Kerševan Slava, druga pa je bila Černe Nada.

Zmagovalci in zmagovalke v smuku in slalomu so prejeli krasna bronasta darila, ki jih je za to priliko napravil akademski slikar g. Boris Kalin.

Vojvodina: Gradjanski 1:0

Novi Sad, 17. maja. m. Novi državni prvak Gradjanski, ki je v teku prvenstvenih tekem izgubil le 1 tekmo, je danes gostoval v Novem Sadu in igral proti Vojvodini, ki je lani izpadla iz lige. Gradjanski je proti pričakovanju današnje tekmo popolnoma zaslužno izgubil z rezultatom 1:0. Poraz je tem bolj zanimiv, ker je včeraj Gradjanski v izvrstni igri premagal MAG v Subotici z rezultatom 6:1. Današnji poraz Gradjanskega je prvi poraz novega državnega prvaka v nogometu in predstavlja športno senzacijo.

*

Novi Sad, dne 17. maja. b. Gradjanski : Nak 6:2 (2:2).

Zagreb, 17. maja. b. Concordia : Jugoslavija 4:2 (3:1).

Sisak, 17. maja. m. Jugoslavija (Belgrad) : Sisak 4:2.

Dunaj, 17. maja. m. Chelsea : Admira 0:0.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. maja. m. Predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je davi odpotoval v notranjost države. Opoldne je prisel v Valjevo skupaj s finančnim ministrom. V Valjevu so ga pozdravili minister Janković in funkcionarji JRZ. Iz Valjeva je odpotoval g. dr. Stojadinović v smeri proti Tuzli.

Belgrad, 17. maja. m. Danes dopoldne je začel zasedati v pravoslavni patriarhiji prvič v Belgradu sveti arhiepiskopski sabor, ki mu prisostvujejo skoraj vsi pravoslavni škofje. Tajnik arhiepiskopskega sinoda je časnikarjem izjavil, da se na sedanjem zasedanju arhiepiskopskega sabora rešujejo tekoče zadeve, ki so se nabrale od lanskega izrednega zasedanja v Sremskih Karlovcih.

Belgrad, 17. maja. m. Ponoči bo tekma med BSK in angleškim klubom Lester City.

Umor in samomor na gradu

Ljubljana, 17. maja. Lepo binkoštno razpoloženje je davi zmotila vest, da so na grajskih šančah našli dva mlada človeka, ki sta si sporazumno vzela življenje. — Okoli 4.15 je mestni delavec Franc Cimerman, ki stanuje na Gradu, šel na grajske šance, kjer je v svojo grozo našel na tleh ležati oba ter je o tem obvestil policijsko stražnico na Dolenjski cesti. Na kraj dogodka je prišel takoj policijski nadzornik g. Tomšič s svojim moštvom, malo pozneje pa policijska komisija s policijskim zdravnikom dr. Lužarjem in dežurnim uradnikom. Policijska komisija je ugotovila, da sta mrtveca 25 letni ključavničar Miha Kokalj in služkinja Angela Jerebova. Med obema se je že pred leti, ko sta bila uslužbena pri Turkovih na Vidovdanski cesti, razvil ljubavni razmerje. Jerebova je pozneje prestopila v službo k ing. Luckmannu na Karlovski cesti oziroma v Vikerčah pri Šmarinem pod Šmarno goro. Miha Kokalj pa je zadnje mesece bil šofer in zvest služabnik pokojnemu gasilskemu starešini Josipu Turku. Ko je g. Turk umrl, si je Kokalj izbral

Ljubljanska kronika

Dekliški krožek prosvete Ljubljana - mesto ima drevi ob 8 redni sešatek v sobi Gospodarske zveze na Tyrševi cesti. Tovarišice, udeležite se ga polnoštevno!

Kajak-film. Te dni se predvaja v kino »Union« v predgri prvi naš slovenski kajak-film, ki prikazuje vožnjo z zložljivimi čolni po Cerkniškem jezeru in pa po brzicah Save v njeni najlepši soleski pod Kranjem. Ker »Kajak klub Ljubljana« ni mogel zbrati dovolj sredstev, film ni izvršen v prvotno zasnovanem obsegu, toda je klub temu izredno zanimiv in je za naše občinstvo nekaj povsem novega. Film je snimal gosp. profesor Janko Ravnik, sodelovali so pa člani »Kajak kluba Ljubljana«.

Trk motocikla s avtomobilom. V ponedeljek zjutraj sta trčila v Štepanju vasi neki osebni avto, ki je peljal birmančke k birmi v Ljubljano, in pa motocikel, ki ga je vozil 33 letni mizar Matija Ferkol iz Sp. Hrušice. Frkol je padel z motocikla, si pri padcu zlomil levo roko ter se močno poškodoval po obrazu in nogah. Tudi njegov motocikel je popolnoma uničen. Pri avtomobilu pa so se pokvarili le blatniki, dočim se potnikom v avtomobilu k sreči ni zgodilo nič hudega. Ferkol je prejel pri bolnišnično reševalni avto.

Dva ponesrečena. Na Bregu je v nedeljo zvečer padel ter se močno poškodoval po obrazu 66 letni Čeh Franc Pabrišta, graver v Jugosloviji v Kranju. — Na Masarykovi cesti pa se je v ponedeljek dopoldne ponesrečil tiskarski vajenec Franc Letnik s Friškova 4. Padel je z drevesa ter si je nevarno poškodoval glavo.

Osebnosti

Belgrad, 17. maja. m. Premeščen je k okrajnemu sodišču v Mokronog Anton Kogej, višji pisarniški oficial 7. pol. skup. pri okrajnem sodišču v Vel. Laščah. Napredovali so v drinskem finančnem ravnatelstvu v Sarajevu za rač. kontrolorja 7. pol. skup. Albert Pavletič, knjigovodja 8. skup. V dravskem finančnem ravnatelstvu v 7. pol. skup. Ferdinand Drogenik in Stanislav Pavlič. Za višjega veterinarskega pristava pri okrajnem načelnstvu v Crnomlju je napredoval Franc Erkoč v 7. pol. skup.

drugo službo. Kaj je vodilo mladi ljubzenski par v skupno smrt, ni točno ugotovljeno, zdi pa se, da ne zgolj pomanjkanje denarja. Policijska komisija je ugotovila, da je mladi par prišel okoli 3 zjutraj na Grad. Tam je Miha Kokalj ustrelil z revolverjem svoje dekle v srce, nato pa še sam sebe, tudi v srce. Ko so ju našli, sta bila že oba mrtva, toda Kokalj za čudo neokrvavljen, razen na mali, toda smrtni rani na preih, medtem ko je ležala Jerebova vsa v krvi. Komisija je našla pri obeh razne legitimacije in druge malenkosti, denarja pa samo 2 Din pri Kokalju. Trupli obeh sta bili prepeljani v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Po mestu se je raznesla vest, da je dekle najprej ustrelilo Kokalja, nato pa še samo sebe. Ta govorica je nesmiselna, ker so revolver našli tik mrtvega Kokalja, kar jasno kaže, da je Kokalj ustrelil najprej dekle, nato pa še sam sebe. Zelo verjetna pa je domneva, da je dekle samo pri svojih gospodarih vzelo revolver in ga prineelo svojemu fantu, ki je usmrtil najprej njo, potem pa še sam sebe.

Ljubljana - dobrotnica društev

Koliko so razna društva prejela podpore od ljubljanske mesne občine v zemljiščih

Mestna občina Ljubljanska je v teku časa pridobila mnogo sveta v mestu in okolici, bodisi z nakupi, bodisi po darilvah, dedovanju itd. S tem svetom je občina gospodarila po dejanskih potrebah, bodisi, da ga je sama uporabljala v svoje namene, ali pa ga je dajala v zakup, včasih tudi kaj odprodala ali darovala občekoristnim ustanovam. Po prikličljivosti okoliških občin poseduje danes mestna občina okrog 250 ha zemljišča. Javna imovina pa poseduje poleg tega še okrog 225 ha zemlje v mestu in okolici.

Po vojni so zlasti športna društva potrebovala mnogo sveta za svoja telovadišča in igrišča. Tako je oddala mestna občina v najem sedmim športnim društvom potrebna zemljišča za ureditev športnih prostorov in to: SK Iliriji, ASK Primorju, SK Jadranu, SK Marsu, Ljubljanskemu športnemu klubu, Klubu ljubiteljev športnih pesov in društvu »Atenici«. Vsa ta društva so dobila obsežna zemljišča za malenkostno letno priznavalnino, ki vsa skupaj znesle komaj letnih 1660 Din. Svet jim je bil dan v najem za daljšo ali krajšo dobo, nekaterim do preklca, drugim za dobo 10 let, 20 let in celo 30 let.

Poleg tega so za malenkostno priznavalnino dobila v zakup zemljišče še razna kulturna ter občekoristna društva, kakor: Foto-klub Ljubljana, Glasbena Matica v Ljubljani, Akademski klub za izpopolnitev univerze, Filharmonična družba v Ljubljani, Ljubljanski velesojem, za skupno letno priznavalnino 385 Din (Ljubljanski velesojem n. pr. za 100 Din letno).

Nekaj sveta je bilo društvom tudi prodanega; Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameštencev in nameštenc in upokojencev je kupil leta 1927 okrog 560 m² sveta v Kapuškem predmestju za 11.300 Din (po 20 Din m²). Vrednost tega sveta se ceni na 426.000 Din. Ljubljanski športni klub je

kupil leta 1921 dve parceli v trnovskem predmestju v skupni izmeri 2800 m², za 1500 kron. Vrednost parcele je ocenjena na 93.300 Din.

Največjo naklonjenost mestne občine pa je užival Ljubljanski Sokol. Leta 1930 je dobil Sokol III. Bežigrad večjo parcelo za letno priznavalnino 100 dinarjev, leta 1931 Sokol IV. Ljubljana lepo zemljišče ob Dolenjski cesti za letno priznavalnino 25 dinarjev, oba do preklca, leta 1935 je dobil Sokol II. Ljubljana večje zemljišče v trnovskem predmestju za letno priznavalnino 10 Din, in to za dobo 50 let. Z dvema kupnima pogodbama v letih 1920 in 1925 je prodala mestna občina Ljubljanska Sokolu I. Ljubljana v St. Peterskem predmestju 6669 m² sveta za ceno 72.345 Din, Leta 1934 pa je mestna občina z darilno pogodbo odstopila Sokolu I. 4613 m² sveta. Skupna vrednost tega prodanega in darovanega zemljišča je ocenjena na 801.240 Din. Leta 1931 je dobil Sokol Ljubljana na podlagi darilne pogodbe 14.305 m² sveta, ocenjenega na 677.075 Din, leta 1934 Sokol II. Ljubljana 7065 m² sveta v vrednosti 883.800 Din in I. 1935 Sokol III. Ljubljana 16.200 m² sveta v vrednosti 48.500 Din (deloma izžrpana gramozna jama). Skupno je darovala Ljubljanska mestna občina Ljubljanskemu Sokolu 42.213 m² sveta v vrednosti okrog 2 milijona dinarjev, pač darilo, ki ga niso bile deležne druge organizacije. Ta se pač ne more pritoževati nad darežljivostjo mestne občine, ki je favorizirala le nekatera društva, dočim druga društva in organizacije, ki gotovo ne opravljajo nič manjših in važnejših občekoristnih, kulturnih, humanitarnih in prosvetnih nalog, niso dobila od te strani skoraj ničesar. Če bi bile deležne takšne podpore tudi druge organizacije v Ljubljani, bi stalo to mestno občino vrednost najmanj ene polovice letnega proračuna.

Velik vozni promet o binkošti

Ljubljana, 17. maja. Ljubljanski izletniki so imeli za letošnje binkoštno praznike res lepo srečo. Železniški promet je bil v soboto, nedeljo in v ponedeljek v Ljubljani prav ogromen. Samo na Gorenjsko je v soboto in nedeljo odpotovalo kakšnih 10.000 potnikov, danes v ponedeljek pa okoli 2000. Na Dolenjsko je odpotovalo v soboto in v nedeljo okoli 5000 potnikov, v ponedeljek pa 1000. V Kamnik je odpotovalo v soboto in nedeljo okoli 1000 potnikov, v ponedeljek okoli 500. Velike pa so bile tudi ekskurzije v Italijo. Skozi Ljubljano je na Rakek in čez mejo iz Slovenije potovalo po železnici nad 3000 potnikov, ki so bili namenjeni deloma v Postojsko jamo, deloma v Trst ali v Benetke. V te številke pa niso seveda všteti potniki, ki so potovali z avtobusom. Vse polno potnikov, ki so po številu še presegali one z železnico, je odpotovalo z avtobusi v Italijo, pa tudi v druge smeri, zlasti na Gorenjsko in Štajersko. Lep je bil tudi izlet slovenskih vernikov na Trsat, kamor je odšlo nad 600 Slovencev.

Drobne vesti

Zagreb, 17. maja. b. Včeraj je bil občni zbor zagrebške sekcije Jugoslov. novinarskega združenja. Izvoljen je bil stari odbor z dr. Sokuličem na čelu.

Zagreb, 17. maja. b. Včeraj je bil občni zbor Gospodarske zveze. Iz poročil se vidi, da ima ta zveza dosedaj 5000 poverjenikov o 150.000 člani. Organizacija je razširjena v 135 orehih. Slične organizacije so se ustanovile tudi v Ljubljani, Vojvodini in Pirotu. Dr. Maček se je udeležil občnega zbora in imel daljši govor.

Varšava, 17. maja. AA. V mestecu Moru v bližini Vilna je včeraj nastal ogromen požar, ki je uničil 50 stavb. Zaradi hudega vetra se je požar razširil še na sosednjo vas, kjer je zgorelo 99 hiš. Več ljudi je postalo žrtev plamenov.

Varšava, 17. maja. AA. Iz Moskve poročajo, da je bil komunistični književnik Jasenski, ki je po rodu Poljak in ki je bil pred kratkim izključen iz politične stranke zadnje dni aretiran in da so ga zaradi špionaže postavili pred sodišče.